

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา กรมสรรพากรได้การมีพัฒนาวิชาชีพผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร หรือ ที่รู้จักกันในนาม “ผู้สอบบัญชีภาษีอากร” อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การออกกฎหมายและแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อกำหนดคุณสมบัติ การทดสอบ หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน การรายงาน การอบรม จรรยาบรรณ รวมถึงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายมาตรานี้ คือ เพื่อประโยชน์แห่งการจัดเก็บภาษีอากร

หนึ่งในแนวทางการพัฒนาการตรวจสอบด้านภาษีอากรที่อธิบดีกรมสรรพากร ได้ออกประกาศและถือเป็นอีกจุดเปลี่ยนหนึ่งของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี นั่นคือ คำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.293/2550 เรื่อง หลักเกณฑ์การพัฒนาผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี ตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2550 ซึ่งเป็นโครงการคัดเลือกผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี ให้ปฏิบัติงานเน้นการตรวจสอบและรับรองบัญชีทางด้านภาษีอากรโดยเฉพาะ ผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีที่จะมีสิทธิปฏิบัติงานได้นั้นต้องเข้ารับการอบรมและผ่านการทดสอบตามเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด อีกทั้งการตรวจสอบดังกล่าวต้องได้รับความยินยอมจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลด้วย โดยนิติบุคคลนั้นจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมแยกต่างหากจากค่าสอบบัญชีตามปกติ แต่จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาหลายประการทั้งในส่วนตัวผู้สอบบัญชีเองและนิติบุคคลที่จัดให้มีการตรวจสอบด้านภาษีอากร

คำสั่งนี้ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันในแวดวงวิชาชีพบัญชีและผู้เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟากของสภาวิชาชีพบัญชีซึ่งถือเป็นสถาบันทางวิชาชีพที่ทำงานเคียงข้างกับกรมสรรพากร รวมถึงสมาคมการค้าต่าง ๆ กลับไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว โดยได้มีการรวมตัวกันจัดสัมมนาพิจารณาเกี่ยวกับคำสั่งดังกล่าว และได้ข้อสรุปให้กรมสรรพากรพิจารณายกเลิกคำสั่งดังกล่าวไปก่อน เพื่อรอผลของการที่จะมีกฎหมายรองรับที่ถูกต้อง (กรุงเทพมหานครออนไลน์, 2551 : ออนไลน์) อย่างไรก็ตาม กรมสรรพากรก็ยังไม่ได้มีการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวแต่อย่างใด แต่ได้ชะลอแนวทางการพัฒนาผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีให้เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีภาษีอากรไปก่อน

ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาในประเด็นข้างต้นว่า หากกรมสรรพากรต้องการที่จะพัฒนาผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศแล้ว แนวทางใดที่จะเป็นทางออกที่เหมาะสมที่สุดในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในฐานะที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนาดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.293/2550 เรื่อง หลักเกณฑ์การพัฒนาผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี ตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี ตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร ในอนาคต
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี ตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร ในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.293/2550 เรื่อง หลักเกณฑ์การพัฒนาผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี ตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร
2. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี ตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร ในอนาคต
3. ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี ตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร ในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากร
4. ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต ในอนาคต

นิยามศัพท์

**แนวทางการพัฒนาผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวล
รัษฎากร** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติ เงื่อนไข และสิทธิของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีที่มี
อยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการปรับเปลี่ยนข้อกำหนดเดิมที่มีอยู่ รวมถึงการยกระดับสู่การเป็นผู้
ตรวจสอบและรับรองบัญชีที่เน้นปฏิบัติงานตรวจสอบและรับรองบัญชีทางด้านภาษีอากร
โดยเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

ผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร ได้แก่ บุคคล
ดังต่อไปนี้

- **ผู้สอบบัญชีภาษีอากร** ที่ขอขึ้นทะเบียนและได้รับอนุญาตจากอธิบดี
กรมสรรพากร ให้เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยจะ
สามารถตรวจสอบและรับรองบัญชีได้เฉพาะห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ที่
มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และรายได้รวมไม่เกิน 30
ล้านบาท ทุกรายการไม่เกินที่กำหนด

- **ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต** ตามกฎหมายเกี่ยวกับการสอบบัญชี ให้ถือว่าเป็นผู้
ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพากร ให้เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีสำหรับบริษัทและห้าง
หุ้นส่วนนิติบุคคล

การตรวจสอบและรับรองบัญชี หมายถึง การตรวจสอบและรับรองงบการเงินที่จัดทำ
ขึ้นตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543